

L'objectiu d'aquesta intervenció és identificar els productes que nosaltres, com a arxivers i empresaris, oferim actualment al mercat, demostrar que existeix una demanda per a aquests serveis i reflexionar sobre si el preu és equilibrat. Una definició ens pot ajudar a assolir el nostre propòsit: el *Diccionario* de la Real Academia Española, en la seva edició del 1726, recull el terme *arxiver* com “el que cuida y tiene las llaves del archivo, que es oficio de comunidades, y en todas las partes donde se guardan los papeles, para dar cuenta de ellos cuando se necesiten”.

Els nostres productes

El control de la documentació/informació, què tenim? El nostre producte estrella és l'inventari. La nostra tècnica arxivística, que, a diferència d'altres professionals de la informació, ens obliga a tractar la documentació per nivells, d'allò més general a allò més específic, fa possible el control de la documentació en un temps rècord. Per tant, oferim: rapidesa i una magnífica proporcionalitat entre mitjans i resultats, ja que de seguida oferim un cert control. Aquesta mateixa tècnica que ens obliga a tractar la documentació per sèries, com si fossin productes i elements d'una cadena de muntatge, d'una banda ens apropa a altres disciplines, i, de l'altra, ens dóna una informació molt valuosa: sabem *què fa qui i com ho fa*.

La descripció / la interoperabilitat / la gestió de metadades. “Para dar cuenta de ellos cuando se necesiten...” Això és descripció, això és interoperabilitat, això són metadades. Si llegim les guies d'aplicació de la norma tècnica d'interoperabilitat, trobem que la majoria de les referències en què s'han basat són documents fets per arxivers per a consum d'arxivers. És la nostra raó d'existir, és el que fem des de fa segles.

El quadre de classificació. La clau de volta de la nostra professió. Altres professionals ho han intentat, però la realitat ens demostra que sense el quadre no es pot gestionar informació a cap nivell, ni seguretat, ni accés, ni destrucció, ni descripció, ni res de res... I nosaltres som els experts en la creació de quadres de classificació: és el nostre tret més característic.

La formació (pedagogia?). La formació és l'únic mitjà que implica de veritat un canvi organitzatiu real a les institucions. Formació i, gairebé, pedagogia. En una societat on la gestió de documents cada vegada és més complexa, les institucions potser no es podran permetre un arxiver, però sempre necessitaran que algú de la seva plantilla tingui uns coneixements elementals.

La digitalització, la captura. Relacionada amb l'administració electrònica i/o la difusió o per garantir la conservació com a mitjà de substitució.

La conservació. Garantir la conservació dels documents electrònics és una necessitat urgent i real. Una necessitat que requereix professionals rigorosos.

L'avaluació i la destrucció. Segurament la gran innovació des de la definició del segle XVIII. Som els senyors del temps, del temps i... de l'espai. Citant els mestres de l'arxivística: “L'arxiver ha passat de ser un conservador a convertir-se en un especialista de l'eliminació: És la persona que sap destruir”. No només avaluem, sinó que dissenyem i garantim des d'un punt de vista tècnic tot el procés que ens permet destruir la informació de manera controlada i segura. Actualment no conec cap altre col·lectiu que ho faci. Pràcticament actuem al mercat com a monopolistes.

La seguretat. Deixarem les claus de l'arxiu a altres col·lectius professionals? Deixarem el nostre paper de custodis portat a terme des de segles enrere? No ens hem de deixar enganyar: no hem de confondre la seguretat informàtica amb la seguretat de la informació. La majoria de les

mesures de seguretat previstes a l'esquema nacional de seguretat són tasques que els arxivers fem de manera natural. A més, pel principi de separació de tasques (fonamental en el camp de la seguretat), els mateixos que gestionen els sistemes no poden ser els encarregats d'avaluar-los.

Auditoria, implantació de sistemes de gestió documental. *Mai no bufa bon vent per al navegant que no sap on va.* Nosaltres tenim molt clar quin és el sistema ideal i quines són les eines que necessitem per obtenir-lo. Mitjançant l'inventari i les enquestes i qüestionaris podem saber quina és la situació de partida. Si sabem d'on sortim i quin és el nostre objectiu, podem fixar el camí per arribar-hi. Això és l'auditoria, això és planificar un sistema de gestió documental. Cal suposar que la família de la ISO 30300 ens proporcionarà una millor metodologia d'anàlisi i mesura dels nostres indicadors, dels nostres processos.

La demanda. “És ofici de comunitats i allà on hi hagi papers (informació)”. Ja tenim la demanda. Aquesta afirmació no ha variat i la demanda, la necessitat, existeix. Ara bé: som invisibles. Ningú no sap què fem i quins són els nostres serveis. Hem de fer un esforç de difusió dels nostres serveis, hem de contactar amb altres sectors, establir aliances.

El sector públic. Crec que, gràcies a l'esforç d'aquesta Escola, de l'Associació d'Arxivers i, sobretot, de la professionalitat i l'esforç col·lectiu dels arxivers que hi treballen, hem allunyat el perill real d'acabar arraconats als arxius històrics i ara gaudim d'una relativa fortalesa dintre de les institucions públiques. Una altra qüestió és l'actual crisi i l'actual procés de reducció del sector públic, que el nostre sector pateix molt, ja que precisament és el sector públic el que genera la immensa majoria de les oportunitats de feina. D'altra banda, aquesta reducció del sector públic ens ofereix una oportunitat al sector privat: l'externalització de serveis, oferir als arxivers del sector públic suports puntuals per minimitzar la falta de personal fix. Hem d'aprofitar la nostra presència al sector públic per introduir-nos al sector privat.

El sector privat. Hem deixat de banda durant molt temps el sector privat i, al mateix temps, la gran empresa privada ha perdut el seu interès pels nostres serveis i s'ha oblidat de nosaltres. Aquesta manca de coincidència no ha beneficiat a cap de les dues parts. Nosaltres hem perdut oportunitats de feina i, sobretot, el contacte amb les necessitats del sector productiu creador de riquesa. Ells, en moltes ocasions, han quedat en mans d'oportunistes i de falsos professionals que els han venut solucions enganyoses o temporals als seus problemes. Malgrat tot, la demanda existeix. Ara bé, com que som invisibles, no ens demanen com a arxivers. Hem de llegir entre línies les peticions de feina i ens hem d'oferir justificant sempre quina és la nostra utilitat.

El preu. En el nostre context actual de recessió i tal com s'han vist obligats a fer altres col·lectius, hem de revisar els nostres preus... Potser resultem massa cars... Potser hem de treballar més hores, potser hem de fer-nos responsables d'altres serveis pel mateix preu... Si no compren el nostre producte, no ens queda més opció que abaixar-ne el preu o oferir amb el mateix paquet més serveis. Sí que tenim demanda dels nostres serveis, però no al nostre preu, i tampoc no ens volen oferir l'estatus que demanem. Crec que hem d'assumir que molts de nosaltres no tindrem mai l'oportunitat de servir a una institució de manera exclusiva i indefinida.

Conclusió. Si nosaltres mateixos no ens creiem el nostre paper, difícilment vindran altres col·lectius a reconèixer la nostra importància. A més, el nostre alt grau d'autoexigència arriba a límits increïbles d'autoflagel·lació, sabem massa i això a vegades ens paralitza.

Tenim uns estudis propis que ara fan 10 anys, gaudim d'uns companys que ens donen suport professional, som forts en determinats sectors i existeix una necessitat, segons el meu parer creixent, dels nostres serveis, tenim un passat brillant i un present i un futur a les nostres mans. És veritat que queda molt per fer, però el futur de la professió encara depèn de nosaltres.